

50257308 : สาขาเทคโนโลยีการศึกษา

คำสำคัญ : การพัฒนาสื่อการศึกษา / กระบวนการมีส่วนร่วม / ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

ทศพร เชื้อปรางค์ : การพัฒนาสื่อการศึกษาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง 1 ไร่ ไม่ยาก ไม่จน อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : ดร.อนิรุทธ์ สติมัน. 204 หน้า.

งานค้นคว้าอิสระนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาสื่อการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน 2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้จากสื่อการศึกษาที่พัฒนาโดยกระบวนการมีส่วนร่วม และ 3.เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อสื่อการศึกษาของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เข้าศึกษาดูงานที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 176 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการพัฒนาสื่อการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านนั้น ประกอบด้วยกลุ่มบุคคล 3 กลุ่ม คือ ผู้วิจัย ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และเกษตรกรตัวอย่าง ในพื้นที่ โดยกลุ่มบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม มีส่วนร่วม ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหา รวบรวมองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นตอนที่ 2 ร่วมคัดเลือกสื่อ ร่วมพัฒนาสื่อ และขั้นตอนที่ 3 ร่วมนำไปใช้และร่วมประเมินผล

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดูงานเกษตรกร 1 ไร่ ไม่ยาก ไม่จน ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กัน โดยค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดูงานเกษตรกร 1 ไร่ ไม่ยาก ไม่จน ของผู้ศึกษาดูงานหลังเรียน ($\bar{X} = 18.08$, S.D. = 1.34) สูงกว่าก่อนเรียนด้วยเส้นทางศึกษาดูงานเกษตรกร 1 ไร่ ไม่ยาก ไม่จน ($\bar{X} = 13.32$, S.D. = 1.92) และจากการคำนวณพบว่าค่า t ที่คำนวณได้ ($t = 27.70$) มีค่ามากกว่าคือ คะแนนหลังการศึกษาดูงานเกษตรกร 1 ไร่ ไม่ยาก ไม่จน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่าเส้นทางศึกษาดูงานเกษตรกร 1 ไร่ ไม่ยาก ไม่จน ทำให้ผู้ศึกษาดูงานมีความรู้เพิ่มขึ้น

3. ความพึงพอใจของผู้ศึกษาดูงานเกษตรกร 1 ไร่ ไม่ยาก ไม่จน นั้นพบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดคือความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้ มีค่าเฉลี่ยลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.53) ค่าเฉลี่ยลำดับที่ 2 คือ ความพอใจในภาพรวม และความเหมาะสมของ สื่อ กิจกรรม และพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.50) ค่าเฉลี่ยลำดับที่ 3 ความเหมาะสมระยะของเส้นทางศึกษาดูงาน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.47) พบความพึงพอใจในระดับปานกลางเรื่อง อาหาร อาหารว่าง เครื่องดื่ม มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.53) นอกจากนั้นในข้ออื่นๆ ความพึงพอใจยังอยู่ในระดับมากตามเกณฑ์ และได้ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.27) ค่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

50257308 : MAJOR : EDUCATIONAL TECHNOLOGY

KEY WORDS : LOCAL WISDOM NETWORK CENTER / THE DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL MEDIA .

TOSAPORN CHEUNGPRANG : THE DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL MEDIA THROUGH THE COLLABORATIVE PROCESS OF THE LOCAL WISDOM NETWORK CENTER BASE ON THE SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY UNDER THE THEME "1 RAI MAI YAK MAI JON" AT KUCHINARAI DISTRICT, GALASIN PROVINCE. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : ANIRUTH SATIMAN, Ph.D. 204 pp.

This independent study is conducted in the form of action research aiming to 1) examine the educational media development process by the collaboration of the Local Wisdom Network Center, 2) examine learning achievement with the aid of the educational media that are developed through collaborative process, and 3) examine the learners' satisfactions with the educational media of the Local Wisdom Network Center. The sample group in this research consists of 176 learners at the Local Wisdom Network Center in Kuchinarai District, Galasin Province.

The research findings revealed that

The educational media development process by the collaboration of the Local Wisdom Network Center consisted of three working groups i.e. the researcher, the Local Wisdom Network Center and exemplary farmers to take collaborative action involving Step 1: Examining problems, gathering the body of knowledge and sharing experience, Step 2: Selecting and developing media and Step 3: Putting them into use and conducting a detailed assessment.

The learning achievement score from the 1-Rai Mai Yak Mai Jon Agricultural Field Study of the Local Wisdom Network Center in Kuchinarai District, Galasin Province indicated a statistically significant difference at the 0.01 level i.e. two variables were correlated; the average achievement score from the 1-Rai Mai Yak Mai Jon Agricultural Field Study after learning ($X\text{-bar} = 18.08$, $S.D. = 1.34$) was higher than before learning ($X\text{-bar} = 13.32$, $S.D. = 1.92$) and the calculated T-value ($t = 27.70$) is high i.e. the score after learning from the 1-Rai Mai Yak Mai Jon Agricultural Field Study was higher than before learning at the level of statistical significance of 0.01 which indicated that the 1-Rai Mai Yak Mai Jon Agricultural Field Study enabled the learners to increase their knowledge.

With regard to the high satisfaction of the learners in the 1-Rai Mai Yak Mai Jon Agricultural Field Study, the applicability of the acquired knowledge got the highest satisfaction average ($X\text{-bar} = 4.11$, $S.D. = 0.53$); the overall satisfaction and the suitability of the media, activities and location equally got the second highest satisfaction average ($X\text{-bar} = 4.09$, $S.D. = 0.50$); the suitability of the distance of the route in the field study got the third highest satisfaction average. The findings revealed the learners' moderate satisfaction with food, snack and beverage ($X\text{-bar} = 3.41$, $S.D. = 0.53$). Satisfactions with other things were high on an average basis with the combined average values ($X\text{-bar} = 3.93$, $S.D. = 0.27$) i.e. the study showed the high levels of satisfactions as per the pre-determined assumptions.

Department of Educational Technology, Graduate College, Silapakorn University, Academic Year 2011

Student's signature

Independent Study Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

งานค้นคว้าอิสระเรื่อง การพัฒนาสื่อการศึกษาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยอาศัยความอนุเคราะห์ ให้ความรู้ ให้อำนาจ ให้อำนาจใจ เป็นอย่างยิ่ง จากอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญดังรายนามต่อไปนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ รศ.สมหญิง เจริญจิตรกรรม ประธานตรวจสอบงานค้นคว้าอิสระ รศ.ศิริพงษ์ พยอมแย้ม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.อนิรุทธิ์ สติมัน อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ควบคุม การค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ท่านผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ข้าพเจ้าในทุกๆ รายวิชา อีกทั้ง เจ้าหน้าที่ที่ให้ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนทำให้ข้าพเจ้าสามารถ ศึกษาจนจบหลักสูตรได้

ขอขอบพระคุณศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลจุมจัง อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบไปด้วย ปราชญ์ชาวบ้าน วิทยากร เกษตรกรตัวอย่าง ขอขอบพระคุณอนุเคราะห์ พื้นที่ศึกษาวิจัย ที่พัก สนับสนุนปัจจัยทุกด้านตลอด 2 ปี ในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้แนวทางในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ดร.ธวัชวงศ์ชัย ไตรทิพย์ อาจารย์ไพรัตน์ เลื่อนไธสง นายนิรัตน์ ฐะบุรี นายนิรุต ศรีไต้ น.ส.เสาวรักษ์ ชัยแสง นายทศพล อุทโท ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ทั้งคำปรึกษา ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนข้อเสนอแนะ และเข้าศึกษาพื้นที่ศึกษาวิจัย ทำให้สื่อการศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณแพทย์ และพยาบาล ตลอดจนเจ้าหน้าที่ และทีมงานไม่เสียโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชภูผินารายณ์ ที่ให้การรักษาพยาบาลตลอด 2 ปี ที่ลงพื้นที่ทำวิจัย เป็นอย่างดี อีกทั้งให้ความรู้ ให้อำนาจในการทำวิจัยครั้งนี้อย่างต่อเนื่อง

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกท่านที่ให้อำนาจใจ คอยช่วยเหลือตลอดและที่สำคัญอย่างยิ่งคือกำลังใจจากบิดา มารดาและผู้มีอุปการคุณ ที่คอยสนับสนุนผู้วิจัย

หากแม้ว่างานงานค้นคว้าอิสระเล่มนี้เป็นประโยชน์ทางการศึกษา ก่อเกิดกุศลแก่ผู้ศึกษา ข้าพเจ้าขอขอบคุณงามความดีทั้งหลายที่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่กล่าวมาข้างต้น และท้ายที่สุดนี้ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานค้นคว้าอิสระเล่มนี้จะมีคุณค่า สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการศึกษา ของเกษตรกร และกลุ่มอาชีพอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป